כיתה ד' | תנ"ך | חנ"מ: לקויות למידה | רמת קריאה א'-ב' | שיעור 2 מתוך 3 | 45 דק' | שמות א, ט

"עַם רַב וְעָצוּם": מֶלֶךְ חָדָשׁ בְּמִצְרַיִם

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יספרו מה ראה המלך: בני ישראל רבים וחזקים (שמות א, ט).
- התלמידים יבינו את המילים: רַב (הרבה), עָצוּם (חזק מאוד), וַיֹּאמֶר (הוא אמר), הִנֵּה (תראו).
- התלמידים יבחינו בין מה שהמלך אומר לבין מה שהתורה מספרת, ויזהו את הרגש של המלך: פחד.

🧩 התאמות לכיתת לקויות למידה

כמו בשיעור 1: טקסט מנוקד באות גדולה, משפטים קצרים, תמונה לכל רעיון, המורה קורא/ת בקול, תשובות בבחירה, בעל פה או בציור. פירוט בשיעור 1.

❓ השאלה הגדולה של השיעור

מָה הַמֶּלֶךְ רוֹאֶה, וְאֵיךְ הוּא מַרְגִּישׁ?

🧪 פתיחה: הַרְבֵּה אוֹ מְעַט?

אֵיפֹה יֵשׁ הַרְבֵּה? אֵיפֹה יֵשׁ מְעַט?

למורה: אפשר להביא קערה עם מעט קוביות וקערה מלאה, ולשאול באיזו יש יותר. מכאן: היום נראה מה המלך ראה.

🖼️ הסיפור בתמונות

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גָּרִים בְּמִצְרַיִם.

יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה יְלָדִים.

הֵם נַעֲשִׂים עַם גָּדוֹל.

הַמֶּלֶךְ רוֹאֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

הוּא פּוֹחֵד.

הוּא אוֹמֵר לַמִּצְרִים:

"הֵם רַבִּים וַחֲזָקִים מִמֶּנּוּ!"

למורה: מספרים את הסיפור בקול, משפט אחרי משפט, ומצביעים על התמונה.

📜 הפסוק (שמות א, ט)

(ט) וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ

נוסח הפסוק מספריא (מקרא על פי המסורה), בלי טעמי המקרא. המורה קורא/ת בקול והתלמידים חוזרים. המילים הצבעוניות הן מילות המפתח.

🔤 מילים חדשות בתמונות

וַיֹּאמֶר

הוּא אָמַר

הִנֵּה

תִּרְאוּ!

רַב

הַרְבֵּה

עָצוּם

חָזָק מְאֹד

🗣️ **מִי אוֹמֵר?**

הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר

הַתּוֹרָה מְסַפֶּרֶת

1. "וַיָּקָם מֶלֶךְ־חָדָשׁ עַל־מִצְרָיִם"
2. "הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ"

תשובות: 1 התורה מספרת (פסוק ח), 2 המלך אומר (פסוק ט). מראים לתלמידים שבפסוק ט המילה "וַיֹּאמֶר" מסמנת שמעכשיו המלך מדבר.

😊 **רגשות**

אֵיךְ מַרְגִּישׁ הַמֶּלֶךְ?

שָׂמֵחַ

פּוֹחֵד

עָצוּב

כּוֹעֵס

למורה: כל תלמיד/ה מצביע/ה על פרצוף ואומר/ת "כִּי..." במילה או שתיים.

💬 **שאלות לכיתה: חושבים יחד**

הַמֶּלֶךְ פּוֹחֵד.

הַאִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ מַשֶּׁהוּ רַע?

לֹא! הֵם רַק גָּדְלוּ.

מָה אַתֶּם חוֹשְׁבִים עַל זֶה?

סיכום: מה למדנו היום

הַמֶּלֶךְ רָאָה: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַבִּים וַחֲזָקִים.

הַמֶּלֶךְ פָּחַד.

🎟️ כרטיס יציאה (2 דקות)

אִמְרוּ: מָה רָאָה הַמֶּלֶךְ?

👩‍🏫 מהלך השיעור (45 דקות)

חומרים: העמוד הזה או המצגת על הלוח, דף עבודה, צבעים

1. פתיחה: הרבה או מעט? (קוביות או תמונות) (5 דקות)
2. חזרה קצרה: מי המלך החדש? (מהשיעור הקודם) (3 דקות)
3. הסיפור בשתי תמונות (6 דקות)
4. הפסוק: המורה קורא/ת את פסוק ט, התלמידים חוזרים על "רַב וְעָצוּם" בקול ובתנועה (ידיים רחבות = רב, שריר = עצום) (8 דקות)
5. מילים בתמונות ומשחק "מילה ותמונה" (8 דקות)
6. מי אומר? המלך או התורה (4 דקות)
7. איך מרגיש המלך? בוחרים פרצוף (4 דקות)
8. דף עבודה (5 דקות)
9. כרטיס יציאה (2 דקות)

📖 הסבר למורה

"וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ" (שמות א, ט). המלך מדבר אל העם שלו, המצרים, ומציג את בני ישראל כסכנה: הם רבים (מספר) ועצומים (כוח), "מִמֶּנּוּ", יותר מאיתנו.

חשוב להראות לתלמידים: בני ישראל לא עשו שום דבר רע. הם רק גדלו והתרבו (פסוק ז). הפחד של המלך הוא פחד ממי ששונה ממנו, לא תגובה למעשה רע. זה פתח לשיחה קצרה ועדינה על פחד מאחרים.

💡 הערות למורה

אם התלמידים מתקשים בהבחנה "המלך אומר / התורה מספרת", מספיק לעבוד על המשפט השני (המלך אומר). את הרגשות אפשר לעבוד בעל פה: כל תלמיד/ה מצביע/ה על פרצוף. אין צורך לנמק בכתב.

📝 בדף העבודה

דף עבודה מנוקד באות גדולה, עם תמונות: בחירת תמונה, חיבור מילה לתמונה, השלמת מילה בפסוק, מי אומר, ובחירת רגש. מחוון בעמוד השני.

מקורות

- שמות א, ח-י, ספריא (מקרא על פי המסורה)
- תוכנית הלימודים בתנ"ך ממלכתי ליסודי (2023), אתר תנ"ך ממלכתי

האיורים והציורים בשיעור נוצרו בבינה מלאכותית ובציור ממוחשב לשיעור הזה.

מחוון למורה

מחוון: "עַם רַב וְעָצוּם"

1. הרבה אנשים (פסוק ט: "רַב").
2. רַב = הרבה אנשים; עָצוּם = משקולת; וַיֹּאמֶר = בועת דיבור; הִנֵּה = עין.
3. המילה החסרה: רַב. הפסוק: "וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ" (פסוק ט).
4. "הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו": המלך אומר (פסוק ט). "ויקם מלך חדש על מצרים": התורה מספרת (פסוק ח).
5. פּוֹחֵד (התשובה המצופה). לקבל גם תשובה אחרת עם הסבר בעל פה.

נוסח הפסוק מספריא (מקרא על פי המסורה), בלי טעמי המקרא. אפשר לענות בעל פה או בציור במקום בכתיבה; המחוון נועד למשוב ולתמיכה, לא לציון. הציורים נוצרו בבינה מלאכותית ובציור ממוחשב.